

GWICHT (16) sb

gwicht m (13), **gwichta** f (1), gwicht m a. gwichta f (2); gwichta *CiekPotr*.

sg N gwicht (5). ◇ A gwicht (2). ◇ I gwichtem (3) *Leop*, *SarnStat*, *KlonWor*, gwichtą (1) *CiekPotr*;
~ -em (1), -(e)m (2). ◇ pl N gwichty (2). ◇ G gwicht(o)w (3).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVII(XVIII) – XVIII w.*

Z niem. *Gewicht*:

1. *Waga, ciężar; pondo, pondus Murm, BartBydż, Cn* (4) : *Pondus. eyn gwicht Gwicht Murm* 194; *BartBydż* 119.

gwicht od czego [= jakiej wagi] (2): *Pondo. [...] Gwicht od xij. funtuw Murm* 194 [*idem*] *BartBydż* 119.

2. *Waga, przyrząd do ważenia; statera Vulg; aequipondium, pondus, sacoma Cn* (6) : Brzytkością ięft v Pána wágá y wágá: Gwicht zdrádlivy nie ięft dobry. *Leop Prov* 20/23; Nie rowne gwichty fą obrzydłe Pánu/ á fízale fałzywe nie fą mu wdzięczne [*Abominatio Domini est duplex pondo: et bilanx dolosa non est bona*]. *BibRadz Prov* 20/23; nie pámiętałz wyrwy Onego, który tu był z Kráková przyiáchał Z drumlámí, z gwichtą: miał też ksiáżki opráwione Kámieńmi *CiekPotr* 34.

W połączeniu szeregowym (1): *KlonWor* 67 cf *Zwrot*.

Zwrot: »mierzyć gwichtem« (1): Zárzućieś go ślepym ábo chromym nokćiem: Mierzyłeś máłym gwichtem/ ábo krotkim łokćie^m: Szczipłą kwartą/ złą wagą *KlonWor* 67.

Wyrażenie: »gwichtem ważony« (1): Nie liczbą liczoné, ále fpráwnym gwichtem máią bydź wotá ważne. *SarnStat* 47.

W przen (1) :

Wyrażenie: »gwichtem ważony« (1): Vftá nie opátrzných [!] głupie rzecy [!] będą powiádác: ále flowá opátrzných gwichtem będą ważne [*verba autem prudentium statera ponderabuntur*]. *Leop Eccli* 21/28.

3. *Odważnik, ciężarek; pondus Vulg, PolAnt* (3) : Izali będę czyft z wagą niespráwiedliwą/ y z workiem fáłzywych gwichtow? *BibRadz Mich* 6/11.

Szeregi: »szala i gwicht« (1): Szale niech będą fpráwiedliwe/ y iednákie á rowny gwichti [*Statera iusta, et aequa sint pondera*] *Leop Lev* 19/36.

»waga i gwicht« (1): (Nie wftyday fie) [...] wfpráwiedliwić bliźniego [...] z rownych wag y gwichtow [*de aequalitate staterae et ponderum*] *Leop Eccli* 42/4.

4. *Jednostka wagi* (3) :

a. *Dawna jednostka wagowa u Żydów, wynosząca ok. 14,2 g; sykl* (1) :

W połączeniu szeregowym (1): A Sobbothá/ othworzemy zboże: ábyfmy vmnieyfzyli miáry/ á przyfporzyli gwichtow/ y podrzucyli wagi niespráwne [*ut imminuamus mensuram et augeamus siclum et supponamus stateras dolosas*] *Leop Am* 8/5.

b. *Krakowska jednostka wagowa* (2) :

Zestawienie: »gwicht krakowski« (2): SPisanie srebra. i tegos waga na Gwicht Cracowski. To wiedziecz potrzeba Isz frebro, Ktore ięft wsitko pozłoczifte, Saczowań kařdą Grziwne na Gwicht Crac(o)řki po talar' *WyprKr* 45.

Synonimy: 1. ciężar, waga; 2. waga; 4. a. sykl.

ZZa